

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN THỊ MỸ LINH

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO
HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CÀ PHÊ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN MƯỜNG ẢNG - TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN THỊ MỸ LINH

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO
HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CÀ PHÊ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN MUỜNG ẢNG - TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60-62-01-15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hà Quang Trung

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được dùng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2018

Tác giả luận văn

Trần Thị Mỹ Linh

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, tôi đã nhận được giúp đỡ nhiệt tình của các thầy cô. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến các thầy cô, đặc biệt là thầy giáo Tiến sĩ Hà Quang Trung đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo, cán bộ Huyện ủy - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân huyện Mường Ảng, tỉnh Điện Biên và bà con nhân dân các xã: Ảng Nưa, Mường Đăng, Búng Lao huyện Mường Ảng đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong việc thu thập tài liệu để thực hiện luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí, đồng nghiệp, bè bạn và gia đình đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp quý báu trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2018

Tác giả luận văn

Trần Thị Mỹ Linh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Cây cà phê và đặc điểm kinh tế kỹ thuật của cây cà phê.....	4
1.1.2. Vai trò, ý nghĩa của phát triển cây cà phê.....	8
1.1.3. Các quan điểm và ý nghĩa hiệu quả kinh tế	8
1.1.4. Nội dung, bản chất hiệu quả kinh tế trong sản xuất kinh doanh.....	12
1.1.5. Đánh giá hiệu quả sản xuất kinh doanh	14
1.1.6. Các nhân tố ảnh hưởng đến sản xuất cây cà phê	15
1.2. Cơ sở thực tiễn	16
1.2.1. Tình hình sản xuất và thị trường tiêu thụ cà phê trên thế giới.....	16
1.2.2. Tình hình sản xuất và thị trường tiêu thụ cà phê ở trong nước.....	21
1.2.3. Tình hình phát triển cà phê tại Điện Biên	25
1.2.4. Bài học kinh nghiệm cho việc nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất cà phê trên địa bàn huyện Mường Ảng.....	28
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU....	31
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	31
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	31
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	31
2.2. Nội dung nghiên cứu	31

2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	31
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu nghiên cứu	31
2.3.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	35
2.3.3. Phương pháp phân tích.....	35
2.3.4. Một số phương pháp khác	36
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	36
2.4.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh mức độ của hiện tượng	36
2.4.2. Nhóm các chỉ tiêu kết quả sản xuất và chi phí sản xuất	36
2.4.3. Nhóm các chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sản xuất.....	37
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	40
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Mường Ảng, tỉnh Điện Biên	40
3.1.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên.....	40
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	51
3.2. Thực trạng sản xuất và tiêu thụ cà phê ở huyện Mường Ảng.....	57
3.2.1. Lịch sử phát triển cây cà phê ở Mường Ảng.....	57
3.2.3. Các hình thức tổ chức sản xuất cây cà phê ở huyện Mường Ảng	58
3.2.4. Tình hình chế biến, bảo quản cà phê ở Mường Ảng.....	59
3.2.5. Tình hình tiêu thụ cà phê ở Mường Ảng.....	60
3.3. Đánh giá thực trạng sản xuất và tiêu thụ cà phê tại các hộ nông dân.....	61
3.3.1. Điều kiện sản xuất cà phê của các hộ nông dân.....	61
3.3.2. Diện tích, năng suất và sản lượng cà phê ở điểm điều tra	63
3.3.3. Chi phí thời kỳ kiến thiết cơ bản.....	64
3.3.4. Chi phí sản xuất cà phê ở thời kỳ kinh doanh.....	65
3.3.5. Thuận lợi và khó khăn đối với hộ trồng cà phê	69
3.4. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất cà phê ở điểm điều tra năm 2017.....	71
3.4.1. Hiệu quả kinh tế sản xuất cà phê ở điểm điều tra năm 2017	71
3.4.2. Hiệu quả xã hội sản xuất cà phê ở điểm điều tra năm 2017	73
3.4.3. Hiệu quả về môi trường sản xuất cà phê ở điểm điều tra năm 2017	73
3.4.4. So sánh hiệu quả kinh tế giữa cây cà phê và một số cây trồng khác ở huyện Mường Ảng năm 2017	73

3.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất cây cà phê huyện Mường	
Ăng năm 2017.....	74
3.5.1. Tập quán canh tác.....	74
3.5.2. Mức độ đầu tư vốn	75
3.5.3. Chất lượng lao động.....	75
3.5.4. Hình thức tổ chức sản xuất.....	75
3.5.5. Lợi thế cạnh tranh và thị trường.....	76
3.6. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất cà phê trên địa	
bàn huyện Mường Ăng, tỉnh Điện Biên.....	77
3.6.1. Định hướng phát triển cây cà phê của huyện Mường Ăng đến năm 2020	77
3.6.2. Các giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất cà phê trên địa	
bàn huyện Mường Ăng, tỉnh Điện Biên.....	79
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	85
1. Kết luận	85
2. Kiến nghị.....	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BVTV	Bảo vệ thực vật
CN	Công nghiệp
DV	Dịch Vụ
HQKT	Hiệu quả kinh tế
HTX	Hợp tác xã
KH	Kế hoạch
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KT - SX	Kỹ thuật - Sản xuất
NN	Nông nghiệp
QLNN	Quản lý nhà nước
SX	Sản xuất
TN	Thu nhập
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
UBND	Ủy ban nhân dân
HĐND	Hội đồng nhân dân
XK	Xuất khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Sản lượng cà phê theo niên vụ.....	22
Bảng 1.2:	Dự báo diện tích gieo trồng cà phê theo tỉnh tại Việt Nam.....	23
Bảng 1.3:	Diện tích, năng suất và sản lượng cà phê tỉnh Điện Biên giai đoạn 2011 - 2015	26
Bảng 2.1:	Hộ điều tra phân theo bản và xã	34
Bảng 2.2:	Hộ điều tra phân theo xã và kinh tế hộ	35
Bảng 3.1:	Diện tích các dạng địa hình huyện Mường Ảng.....	42
Bảng 3.2:	Thống kê các loại đất đai trên địa bàn huyện Mường Ảng	45
Bảng 3.3:	Tình hình sử dụng đất đai của huyện Mường Ảng.....	51
Bảng 3.4:	Tình hình dân số và lao động huyện Mường Ảng	52
Bảng 3.5:	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế huyện Mường Ảng.....	53
Bảng 3.6:	Hiện trạng giáo dục huyện Mường Ảng năm 2016	54
Bảng 3.7:	Hiện trạng đầu tư ngành Y tế huyện Mường Ảng năm 2016	55
Bảng 3.8:	Cơ cấu đội ngũ cán bộ ngành Y tế của huyện Mường Ảng	55
Bảng 3.9:	Diện tích, sản lượng cây cà phê ở huyện Mường Ảng	58
Bảng 3.10:	Tình hình cơ bản của các hộ điều tra tại 3 xã đại diện huyện Mường Ảng.....	61
Bảng 3.11:	Tuổi của chủ hộ.....	62
Bảng 3.12:	Trình độ học vấn của các hộ điều tra.....	62
Bảng 3.13:	Tình hình nhân khẩu lao động và ngành nghề của hộ điều tra...	63
Bảng 3.14:	Diện tích, năng suất và sản lượng cà phê ở điểm điều tra	64
Bảng 3.15:	Chi phí đầu tư kiến thiết cơ bản trồng 1ha cà phê	64
Bảng 3.16:	Chi phí sản xuất bình quân 1 ha cà phê kinh doanh của hộ nông dân.....	68
Bảng 3.17:	Kết quả và hiệu quả kinh tế của các hộ nông dân trồng cà phê.....	71
Bảng 3.18:	So sánh hiệu quả kinh tế cây cà phê với cây ăn quả ở huyện Mường Ảng (tính BQ/1 ha mỗi loài cây trong 1 năm canh tác)....	74
Bảng 3.19:	Quy hoạch phát triển cà phê huyện Mường ảng đến năm 2020.....	78

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1:	Thân cây cà phê vôi, khi chưa đốn thường được dùng chạm trổ các đồ thủ công mỹ nghệ.....	4
Hình 1.2:	Hoa cà phê.....	5
Hình 1.3:	Quả cà phê chè.....	6
Hình 1.4:	Brazil là nước sản xuất cà phê lớn nhất thế giới.....	17
Hình 1.5:	10 nước xuất khẩu cà phê hàng đầu thế giới	19
Hình 1.6:	Các nước nhập khẩu cà phê nhiều nhất thế giới.....	20
Hình 1.7:	Diện tích, năng suất và sản lượng cà phê tỉnh Điện Biên giai đoạn 2011-2015	27
Hình 3.1:	Bản đồ hành chính huyện Mường Ảng.....	41
Hình 3.2:	Bản đồ thổ nhưỡng huyện Mường Ảng.....	50
Hình 3.3:	Các kênh tiêu thụ chính của sản phẩm cà phê Mường Ảng	60